

Wójcik, Zbigniew

Z działalności muzeów

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 23/3-4, 804-805

1978

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wacji (w jednym z tzw. języków kongresowych). Materiały, dotyczące nauczania historii nauki i techniki w Polsce — opracowane przez Komisję — były sukcesywnie drukowane w roczniku 1977 czasopisma „Dejiny věd a techniky”.

Komisja ds. Historii Prasy Technicznej (przew. prof. J. Pazdur) odbyła jedno posiedzenie naukowe, którego przedmiotem była sprawa badania historii prasy technicznej na tle porównawczym w skali międzynarodowej. Materiały z konferencji pn. *Czasopiśmiennictwo górnicze w Polsce*, która odbyła się w 1976 r. w Katowicach, zostały wydane jako oddzielny zeszyt w serii „Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego ” (nr 96).

Pozostałe Komisje KHNiT nie prowadziły w 1977 r. działalności.

Komitet Historii Nauki i Techniki reprezentował polskie środowisko historyków nauki i techniki na arenie międzynarodowej — utrzymując przede wszystkim związki z Sekcją Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki, co znalazło wyraz głównie w działalności reprezentantów Polski we władzach Unii, jak również w trakcie XV Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki (Edynburg 10-19 VIII 1977 r.). Spośród członków Komitetu w Międzynarodowym Kongresie Historii Nauki uczestniczyli: prof. J. Dobrzycki, mgr J. Jasiuk, prof. J. Miąso, prof. E. Olszewski, prof. B. Suchodolski, prof. W. Voisé. Obrady Kongresu, poprzedzone sesją plenarną, toczyły się w sekcjach i sympozjach problemowych. Jednym z nich było VI Sympozjum Komitetu Międzynarodowej Współpracy z Zakresu Historii Techniki na temat: *Společné oddziaływanie techniki łączności XX wieku*. Program obrad i sposób realizacji przygotował przedstawiciel Polski, prof. E. Olszewski. Na XV Kongresie zaznaczył się dalszy wyraźny wzrost zainteresowania tematyką, dotyczącą zarówno historii, jak i aktualnych problemów polityki naukowej. Ogółem ok. 40 referatów wiązało się tematycznie z zagadnieniami polityki naukowej, a Międzynarodowa Rada Studiów nad Polityką Naukową (ICSPS) zorganizowała specjalne sympozjum poświęcone polityce naukowej w okresach rewolucji¹.

W czasie Kongresu odbyło się posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Sekcji Historii Nauki MUHiFN. Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie z działalności i plany pracy komisji naukowych. Członkowie KHNiT wchodzi do: Komisji Bibliografii (prof. P. Czartoryski), Komisji Publikacji (prof. W. Voisé), Komisji Początków Nauki Nowożytnej (prof. J. Dobrzycki — jako przewodniczący), Komisji Instrumentów Naukowych (mgr J. Jasiuk), Komisji Nauczania (prof. B. Suchodolski — jako wiceprzewodniczący, a jako członek — prof. J. Miąso). Do Komisji połączonych z innymi Uniami weszli: prof. J. Babicz (Komisja Historii Geografii), prof. J. Dobrzycki (przewodniczący Komisji Historii Astronomii), prof. K. Maślankiewicz (Komisja Historii Geologii). Członkiem Zarządu Komitetu Międzynarodowej Współpracy w Zakresie Historii Techniki (ICOHTEC) jest prof. E. Olszewski, a sekretarzem ds. wydawniczych prof. I. Pietrzak-Pawłowska.

Bohdan Jaczewski
(Warszawa)

Z KRAJU

Z DZIAŁALNOŚCI MUZEÓW

Zmniejszenie się w ostatnich latach publikacji popularno-naukowych z zakresu historii nauki i techniki wyzwoliło szereg inicjatyw zmierzających do upowszechnienia

¹ Obszerne relacje z przebiegu Kongresu — pióra J. Jasiuka i E. Olszewskiego — znajdują się w nr 2/1978 „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki”.

nienia wiedzy o wybitnych uczonych, bądź o rozwoju pewnych dziedzin nauki i techniki. Przykładem tego jest — bardziej aktywna niż kiedykolwiek — działalność Muzeum Techniki NOT w Warszawie, Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, a także szeregu placówek pozawarszawskich.

1. Muzeum Rolnictwa im. K. Kluka w Ciechanowcu przy współudziale Lubelskiego Towarzystwa Naukowego wydało w 1978 r. obszernie opracowanie Gabriela Brzeka pt. *Krzysztof Kluk*. Jest to druga — wzbogacona o nowe materiały — edycja książki popularnej, która wydana została po raz pierwszy w 1956 r. Wydawnictwo o podlaskim współpracowniku Komisji Edukacji Narodowej (nakład 2000 egz.) jest rozszerzeniem informacji biograficznej przedstawione na wystawie w Muzeum ciechanowskim.

2. W Oddziale białostockim Muzeum Okręgowego w Tykocinie został otwarty jesienią 1977 r. *Gabinet Zygmunta Glogera*. Wybitny historyk i etnograf urodził się w pobliskim Jeżewie i jego działalność w dużym stopniu związana była z Podlasiem. Podkreślono to na wystawie, której eksponaty pochodzą z ocalałych zbiorów Glogera (zostały one zapisane Polskiemu Towarzystwu Krajoznawczemu, a następnie były przechowywane w Muzeum Archeologicznym i Muzeum Narodowym w Warszawie). Nowy Gabinet doskonale popularyzuje twórczość historyka związanego z Tykocinem.

3. W Zabrze czynione są starania o organizację Centralnego Muzeum Górnicztwa. W związku z tym w tamtejszym Muzeum 9 II 1978 r. otwarto wystawę pt. *Z przeszłości polskiego górnictwa*. Na wystawie pokazano wiele zabytków o poważnym znaczeniu dla badań nad rozwojem górniczej myśli technicznej. Były wśród nich fragmenty aparatów wiertniczych, urządzenia wydobywcze, sprzęt kopalniany (w tym piękna kolekcja lamp) itp. głównie z XIX i początku XX w.

Podkreślić należy, że bardzo aktywne Muzeum w Zabrzu ma ogromne zbiory do dziejów górnictwa górnośląskiego. Łącznie z innymi placówkami (głównie Muzeum w Tarnowskich Górach) czyniło starania o udostępnienie dla ruchu turystycznego dawnych kopalń Górnego Śląska. Choćby z tych względów można mieć nadzieję, że zamierzenie o powołanie placówki badawczej i upowszechniającej dzieje polskiego górnictwa węglowego i kruszcowego zostaną zrealizowane.

4. Inną formą upowszechnienia wiedzy o rozwoju polskiej myśli muzealniczej była zorganizowana w dniu 15 IV 1978 r. w Toruniu sesja naukowa poświęcona prof. Jerzemu Remerowi, nawiązująca do 90 rocznicy jego urodzin. Prof. Remer — twórca Muzeum Okręgowego w Toruniu w jego dzisiejszym kształcie, wykładowca na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika i wychowawca wielu pokoleń muzeologów — położył szczególne zasługi w dziedzinie rozwoju badań konserwatorskich i zabytkoznawczych. W tym zakresie jest powszechnie uznawany jako twórca szkoły dokumentującej swą działalność wybitnymi pracami naukowymi.

Przewodniczący Rady Państwa — prof. Henryk Jabłoński — nadesłał na sesję naukową specjalny list z gratulacjami dla Jubilata.

Zbigniew Wójcik
(Warszawa)

HISTORIA NAUKI I TECHNIKI NA WYSTAWACH MUZEALNYCH

Niemal społecznym wysiłkiem pracowników i współpracowników Działu Historii Nauk Geologicznych Muzeum Ziemi organizowane są małe wystawy biograficzne poświęcone wybitnym twórcom. Wystawy te cieszą się dużym zainteresowaniem, dzięki temu m.in., że pokazywane są zwykle zbiory prywatnych kolekcjonerów, archiwalia rodzinne itp.